

N.Y.C. TIME

זמן הדלקת נרות - 5:23
סוף זמני ק"ש - 8:46
9:22 -
סוף זמן תפלה - 10:18
דף היומי לש"ק: נזיר ל"ג

בס"ד, עש"ק פ' תרומה - שנת תשפ"ג לפ"ק

פרשת תרומה

א"כ לא היתה בימי אדם שקרא שמות, וזה השם 'תחש' התורה נתנה. וגם לא היתה עדיין בדור הפלגה, וא"כ אין לה פירוש בלשונות אחרים. וא"כ איך פ' התרגום 'ומשכי סגונא', הי' לו לומר 'ומשכי תחשים', כמו (במדבר לב: לד) "דיבון ועטרות" (עי' ברכות ח: ובמהר"ץ חיות שם), שאין עליהם פ' בלשון ארמית ואומר בתרגום את לשון המקרא. ומגלי' לחדש שם זה 'סגונא'?

וע"כ צ"ל דהטעם שמתרגם 'סגונא' משום שש ומתפאר בגוונים שלו, ולא משום שזה פירוש תחש, דאין פירוש בלשון ארמי כנ"ל.

"ועשית יריעות עזים לאהל על המשכן" (כו:ז). פירש"י: מנוצה של עזים, לפרוש אותן על היריעות התחתונות.

עה"פ: "וסרח העודף ביריעות האהל" (כו:יב), פירש"י: על יריעות המשכן. "יריעות האהל" הן העליונות של עזים שקרויות אהל, כמו שנאמר בהן: "לאהל על המשכן" (לו:יד) וכל "אהל" האמור בהן אינו אלא גג, שמאהילות ומסככות על התחתונות וכו'.

מעניין הוא שיעקב אבינו נטל חלק חשוב בהכנת צורכי המשכן.

מה שמפורסם ביותר הוא שהקרשים שבהם בנו את כותלי המשכן הונחו ע"י יעקב, כדאיתא ברש"י עה"פ: "ועצי שטים" (כה:ה): ומאין היו להם במדבר? פירש רבי תנחומא (סי' ט) יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם, וצוה לבניו ליטלם עמהם, כשיצאו ממצרים. ועיין ברש"י לקמן עה"פ "ועשית את הקרשים" (כו:טו).

עוד חלק מבנין המשכן שהכין יעקב אבינו הוא הבריה התיכון. במדרש (ב"ר פצ"ד:ד) איתא: "והבריה התיכון בתוך הקרשים" (שמות כו:כח) - א"ר לוי, הבריה התיכון שנים ושלושים אמה היו בו, מהיכן מצאו אותו לשעה, אלא מלמד שהיו מוצנעין עמהם מימות יעקב אבינו וכו'.

ועיין בילקוט שמעוני (ח"ב רמז תקפ"ג) עה"פ בשיה"ש: "עד שהמלך במסיבו", שדרשו: עד שיעקב אבינו מוטל על מטתו, כבר נצנצה בו רוח הקודש ואמר לבניו, עתיד הקב"ה להשרות שכניתו ביניכם, וציום על בריח התיכון וכו' והצניעוהו עד שעת הקמת המשכן וכו'.

ובדעת זקנים עה"פ ועצי שטים (כה:ה) מובא: ועוד איתא במדרש שהבריה התיכון הי' ממקלו של יעקב כמה דאמרי: "כי במקלי עברתי את הירדן הזה" והביאו למצרים, וכשיצאו, העלוהו עמהם.

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (כה:ב). בספר ושלל לא יחסר איתא: כתב הגאון בעל אור החיים: "מאת כל איש וגו'" - אולי שיכוין לומר, כי באיש שיודעים בו שהוא נדיב לב, לא יכניסוהו במשפט ההערכה לדעת מה יקבלו ממנו, כיון שהוא מוחזק כי לבו נדיב - יקחו ממנו את אשר יביא, כי ודאי שיודע הוא עצמו שזה הוא יכלתו וכו' עוד ירצה לומר, שאינה חשובה ליקראות 'תרומתי' אלא המובא מנדבת לב האדם, עכ"ל.

מעשה נפלא בענין זה, מסופר על הג"ר יוסף שלמה כהנמן, הרב מפוניבז', שפעם קבע פגישה עם אחד מגדיבי עם בבית מלון בארה"ב. בשעה היעודה יצא הרב כהנמן לבית המלון, כאשר מתלווה אליו אדם נכבד מתושבי המקום.

בעודם ממתנינים, ניגש אל הרב אחד מהזקנים ששהו במקום, ושאלו אם הוא אוסף כסף עבור ישיבה. כשענהו בחיוב, נתן הלה ... דולר אחד בודד. הוציא הרב פינקס קבלות, רשם ונתן לו קבלה עבור תרומתו. כאשר ראו זאת שאר האנשים שהיו במקום, השתרך תור תורמים של דולרים בודדים, והרב ישב ורשם ונתן קבלה עבור כל תרומה ...

מלווהו של הרב לא הי' בכחו לכבוש את התשומותו על כך, לראות את הרב יושב וכותב בסבלנות קבלה אחר קבלה, על סכומים כה קטנים, והוא הביע את פליאתו באזניו.

"שתהי' לי בריא', ענהו הרב במתק לשונו, 'אתה יודע כמה "לשמה" מונח בתרומה צנוע זו?!

"ועורות תחשים" (כה:ה). ופירש"י, ולא היתה אלא לשעה והרבה גוונים היו לה, לכך מתרגם 'סגונא' - ששש ומתפאר בגוונים שלו. (והוא מתנחומא כאן ו', ועיין שבת כח., אמר רב יוסף: אי הכי היינו דמתרגמינן סגונא - ששש בגוונים הרבה.)

בס' אוצר הרבי ר' העשיל (בעל חנוכת התורה) איתא: וקשה, מנא לי' שזה הטעם שהתרגום מפרש 'סגונא', אולי התרגום כך משום שזה פירושו בלשון ארמי? גם הלשון 'לכך מתרגם' קצת קשה.

וי"ל דכ' בפ' בראשית, "ויצר וגו' כל חית השדה וגו' ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו" (ב:יט). ובפ' נח, "ויהי כל הארץ שפה אחת" (יא:א) פירש"י, לשון הקודש. ושם, "על כן קרא שמה בכל כי שם בלל ה' שפת כל הארץ וגו'" (שם:ט), ואז נתחדשו לשונות האומות, ובכללן לשון ארמי.

ולכאורה קשה, כיון שמפרש שתחשים מין חי ולא היתה אלא לשעה,

מה שאינו ידוע כל כך הוא שגם היריעות עזים ששימשו כאהל על המשכן באו מיעקב אבינו. כיצד? במדרש (שיה"ש ב:ד, עמ' צ"א במהדורת וגשל) דרשו את הפסוק: "ודגלו עלי אהבה" (שיה"ש ב:ד) - א"ר ברכי', אפילו אותן הדיגולין שדגל יעקב באביו [עיין בעץ יוסף ובמתנות כהונה שהביאו מהערוך ש"דיגול" הוא לשון ערמה]. היך מה דאת אמר: "ואת עורות גדיי העזים הלבשה על ידיו" (בראשית כז:טז) - אמר הקב"ה: בהן אני משרה שכניתי. הדא הוא דכתיב: "ועשית יריעות עזים" [ובפי' מהרז"ו איתא: וכמו שנתברך יעקב על ידם ושרתה רוח הקודש על יצחק, כך במשכן]. ולא עוד, אלא שאמר הקב"ה "ודגלו עלי אהבה".

על פי הנ"ל אפשר לפרש את הפסוק המפורסם ביותר בברכות בלעם: "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל" (במדבר כד:ה) כמין חומר: "מה טובו אהליך יעקב" - "אהליך", היינו "יריעות עזים" ששימשו כאהל על המשכן, היו בזכות "עורות גדיי העזים" שלבש יעקב בזמן שקיבל את הברכות מיצחק - ועדיין נודע בשם "יעקב". וכשם ששרתה שכנה על יצחק כשנתן לו הברכות, כך שרתה השכינה במשכן.

ותיבות "מה טובו" אפשר לפרש ע"פ דברי המדרש (ב"ר פס"ה:ד"ד) על מה שאמרה רבקה ליעקב: "לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים" (בראשית כז:ט), ר' חלבו אמר, טובים לך, שעל ידן את נוטל את הברכות, וטובים לבניך, שעל ידן הוא מתכפר להם ביום הכיפורים [ע"י השעיר לה' והשעיר לעזאזל] וכו', עכ"ל. וגם כאן, ע"י עורות גדיי העזים שלבש יעקב זכו ליריעות העזים על המשכן ששם נתכפרו על חטא העגל ושאר חטאותיהם. [ועיין בתורה שלימה עה"פ "שני גדיי עזים" (פכ"ז אות מ"ב) שמביא מאגדת אסתר פ"ג, שכאשר הפיל המן את פור על החודש שיהי' מוכשר להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים ר"ל, והציעו לו חודש טבת, אמר המן: מזלו גדי וכו' ולא עוד אלא שיעקב אביהם נטל הברכות בגדי שנאמר: "לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים"! תאמר בלבך כמה שנטל אביהם בו ברכות, הם נוטלים בו צרות [...]

וחלק השני של הפסוק ג"כ יש להבין ע"פ הנ"ל: "משכנותיך" - גוף המשכן - הקרשים ובריה התיכון הוכנו ע"י יעקב אבינו לאחר שנשתנה שמו ל"ישראל", כדאיתא במדרש (ב"ר פצ"ד:ד) עה"פ: "ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא אברהם שבע" (מד:א) - להיכן הלך. א"ר נחמן, שהלך לקוץ ארזים שנטע אברהם וקנו בבאר שבע וכו'. "והבריה התיכון בתוך הקרשים" וכו'. מהיכן מצאו אותו לשעה? אלא שהיו מוצנעין עמהם מימות יעקב אבינו וכו', עכ"ל. ולפי הילקו"ש הנ"ל שציוה את בניו על הבריה התיכון כשהי' מוטל על מטתו קודם מותו [לאחר שנשתנה שמו ל"ישראל"] אתי שפיר.

בענין דברי תורה אצל שלחן אכילה

בסוף חגיגה (כז.) איתא: "המזבח עץ שלש אמות גבוה וגו' וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'" (יחזקאל מא:כב) - פתח במזבח וסיים בשלחן. רבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרווייהו, בזמן שבית המקדש קיים, מזבח מכפר על אדם. עכשיו, שולחנו של אדם מכפר עליו. ופירש"י: בהכנסת אורחין, וכ"כ התוס': דגדול כח הלגימה, כדאיתא בהגדת חלק.

ועיין בפירושו החסיד יעב"ץ על אבות (פ"ג מ"ד) שכתב: ורשב"ם ז"ל פירש פתח הכתוב ב'מזבח' וסיים ב'שלחן' לומר בזמן שבית המקדש קיים, אדם מתכפר ע"י הקרבנות ושיר הליינים, עכשיו, במקום הקרבן מאכיל העניים, ובמקום השיר, מדבר בדברי תורה ויש נוהגים לשורר פזמונים או מזמרים אחר הסעודה, ומנהג יפה הוא להפטר מן העונש, אבל העיקר - הדיבור ממש לומר איזה דין או חודש פסוק או הגדה וכו' וכמו שמי שאינו מדבר דברי תורה ממשיך עליו כח הטומאה,

כך המדבר דברי תורה ממשיך עליו כח הטהרה, דכתיב: "וידבר אלי זה השלחן" וכו' כי החיוב גדול, כי עת המאכל מבחן ומצרף לדעת אם אוהבים התורה או לאו וכו', ולכן בעת האוכל שהאדם שמת, אם יזכור התורה, נראה שאהבתה קשורה בלבו, וכשהוא שוכחה מתוך המאכל, אז יתלהב היצר ויתחזק על עמדו וכשל השכל ונפל וכו', עיי"ש.

ובספר אור צדיקים ודרך סעודה להרב מאיר פופרש זצ"ל (מקובל שחי ב' דורות אחרי האריז"ל שנפ' בשנת תכ"ב, עמ' 158) איתא: שולחנו של אדם הוא דומה למזבח שהיו נהנים ממנו הכהנים והבעלים, ובזמן הזה דומים העניים לכהנים ונוטלים חלק הכהנים וכו'. תלמוד תורה הוא עיקר שיעסוק בעת אכילתו, וזה חלק הגבוהה של הקרבנות שהבעלים אוכלים מהקרבנות, וכמו במזבח היו אנשי מעמד ולומדים תורה, אף כאן צריך לדבר דברי תורה, וכמו שהלויים היו משוררין על הדוכן אף כאן ברכת המזון הוא השיר.

ובמגיד מישרים (פ' עקב) מובא שאמר המגיד להבית יוסף: וכשאתה אוכל, על כל לעיסה ולעיסה הרהר בדברי תורה, ובכן יהי' המאכל קודש, דוגמת הקרבן.

והנה, במס' אבות (פ"ג מ"ג) תנן: רבי שמעון אומר, שלשה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים, שנאמר: "כי כל שולחנות מלאו קיא צואה בלי מקום" (ישעי' כ"ח). אבל שלשה שאכלו על שולחן אחד ואמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו משולחנו של מקום ברוך הוא, שנאמר: "וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה'" (יחזקאל מ"א).

וכותב התוס' יו"ט: והרשב"ם כתב כי נקט שלשה [שלשה שאכלו על שולחן אחד] לפי שסתם שולחן איכא שלשה לזימון. ומסביר התפארת ישראל: לא נקט "שאוכלים", דבשעת הסעודה אסור לדבר שמא יקדים קנה לוושט (כתענית כה:). רק כשיושבים אחר שאכלו חייב בדברי תורה. ובשעת הדחק יוצא בברכת המזון.

להסביר חיוב אמירת דברי תורה על השולחן, כותב התפא"י: דמחוייב כל אדם כן, לגלויי דעתו, שמטבע האדם שאוכל כדי לחיות, אבל אינו חי כדי לאכול. ועי"ז [שאומר דברי תורה על השולחן] מעיד על עצמו שאינו כבהמה שיאכילוהו כדי לעשות פעולות גופניות, רק [שאדם זה] שאוכל כדי שיהי' לו כח לעבודת ה'. מיהו, נקט גופניות, רק [שאדם זה] שאוכל כדי שיהי' לו כח לעבודת ה'. מיהו, נקט "ג' שאכלו", דבאחד או שנים שאכלו ולא למדו אח"כ, יש לומר שמא אין להם פנאי, אבל שלשה, מסתמא יש להם פנאי, דאם לא כן לא הסיבו יחד, שהי' כל אחד חושש שמא יקדים לגמור סעודתו קודם לחבירו ויהי' צריך להמתין עליו לברכת המזון (באו"ח קצ"ג).

אמנם, עיין במ"ב (סי' ק"ע סק"א) דמשמע מדבריו דאף האוכל ביחידות חייב בדברי תורה.

את הראי' מפסוק: "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'", מבאר הרע"ב: מיד כשדיבר בדברי תורה נקרא "שלחן אשר לפני ה'". ויש אומרים מראשו של מקרא הוא יוצא, דכתיב: "והמזבח עץ שלש אמות" - אל תקרי "אמות" אלא "אָמות", כמו "יש אם למקרא". שלש כנגד תורה נביאים וכתובים, ואמרי לה - מקרא משנה ותלמוד, שצריך אדם לדבר בהן על השלחן, ואז קרוי "שלחן אשר לפני ה'", כך פירש רש"י, עכ"ל. והנה לעיל (ד"ה ולא אמרו עליו דברי תורה) כותב הרע"ב: ובברכת המזון שמברכים על השלחן יוצאין ידי חובתן וחשוב כאילו אמרו עליו דברי תורה. כך שמעתי, עכ"ל.

התוס' יו"ט מביא את דברי הרע"ב, וכותב: לא נתייבשה דעתי בפסק הזה לצאת ידי חובתו בכך, דודאי דרבי שמעון לאו בהכי מיירי, דאטו ברשיעי עסקינן שאינן מברכין ברכת המזון שהיא מצות עשה מן התורה? ומילי דאבות מילי דחסידות נינהו, כדאמרין בפרק

המניח (ב"ק ל): מאן דבעי למיהוי חסידא לקיים מילי דאבות. ולשון רש"י: ורגילין בני אדם לפטור עצמן בברכת המזון [דמשמע דלכתחילה אין לסמוך על זה].

ועיין בשפת אמת (על אבות שם) דהכריע דע"י ברכת המזון כבר יצא מכלל אוכל מזבחי מתים, וע"י תורה ממש הוי שלחנו של מקום.

בתוספות חדשים על המשניות מביא את מ"ש הרע"ב דבברהמ"ז שמברכים על השלחן יוצאין ידי חובתן, וכותב: וראשית חכמה (בפ' ט"ו משער הקדושה) הוכיח מהזוהר וסותר סברא זו דצריך דווקא דברי תורה ממש, עיי"ש. וכן נראה פשטא לישנא המתניתין, מדלא קאמר "ולא מברכין ברכת המזון" וכו', עיי"ש.

בשו"ע (או"ח סי' ק"ע סע' א') איתא: אין משיחין בסעודה, שמא יקדים קנה לוושט וכו'.

ובמ"ב (סק"א) איתא: אפילו בדברי תורה, ודווקא בשעת אכילה גופא ומשום סכנה וכדלקמ"י, אבל בין תבשיל לתבשיל - מותר, ומצוה על כל אדם ללמוד תורה על שלחנו, שכל שלחן שלא אמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו מזבחי מתים. וכתב בשל"ה דילמוד משנה או הלכה או אגדה או ספרי מוסר ואינו יוצא במה שמברך ברכת המזון, ועכ"פ יאמר איזה מזמור. וטוב לומר אחר ברכת המוציא מזמור "ה' וועי לא אחסר", דהוא דברי תורה ותפילה על מזונותיו, עכ"ל.

ועיין באלשיך הקדוש (פ' אחרי מות) שכתב: "ונראה דהלימוד על השלחן הוא טוב להיות אחר האוכל, והטעם אשר יפול לב אדם עליו בראשונה דהרי הלימוד צריך שיהיה בראש צלול, וע"כ טוב הוא להניחה עד כלותו לאכול ולשתות שייטב לבו. ולזה כוון רשב"י באמרו שלשה שאכלו ולא אמרו עליו דברי תורה, ולא אמר שלשה שאוכלין ואין אומרים עליו ד"ת, לרמז כי אחר שאכלו הוא זמן אמירת דברי תורה, נוסף על זה יש טעם שני, והוא, כי טוב להיות אחר האוכל שמא יקדים קנה לוושט".

האם יוצא ידי חובתו אם אומר דברי תורה לאחר ברכת המזון? עיין בשו"ת רבבות אפרים (ח"א סי' קל"ד) שכתב: ידידי הרב מתת' ויונפלד זצ"ל העיר לי דלדין דאין סילוק השלחן יתכן דאפילו אם אומר דברי תורה אחרי ברכת המזון ג"כ יוצא כל זמן שלא עמדו. וחשבתי דלכאורה אפשר לומר כך. אף דלכאורה בספר מגיד מישרים (אזהרות סי' ט"ו) כתב בעת המאכל להרהר במשנה, ובסוף המאכל ללמוד פרק אחד ממשנה קודם ברכת המזון - הרי שמעיקר צריך לפני ברהמ"ז. ועוד דהלא לאחר ברהמ"ז בודאי לומדים, כי כל אחד מצווה ללמוד תורה בכל יום.

ובערך השלחן (סי' ק"ע) הקשה, הא אסור לדבר בעת האכילה, ותיריך

דמשכחת לה בד"ת לאחר אכילה. א"נ קודם נט"י כשמכין עצמו לסעודה. א"נ לאחר ברכת המוציא דעדיין לא התחיל לאכול. ולכאורה מדוע לא אמר לאחר ברהמ"ז משמע דקודם נט"י זה נקרא על השלחן שאוכל, אבל לא לאחר ברהמ"ז. וא"כ יש לדקדק לומר דברי תורה על השולחן קודם שמברך. וסיים שם הערוך השולחן שאצלנו יוצאים במה שאומרים על נהרות בבל' או 'שיר המעלות', אמנם מי שיכול ללמוד ד"ת ממש מה טוב.

עוד חשבתי דיוצא בברכת המזון מטעם דברי תורה, וכמו שכתב הרע"ב מברטנורא (אבות פ"ג מ"ג) וז"ל, ובברכת המזון שמברכים על השלחן יוצאין ידי חובתן, וחשוב כאילו אמרו עליו דברי תורה, כך שמעתי עכ"ל. וכבר הערתי אטו ברשיעי עסקינן, הלוא כל אחד מברך? והרבה טרחו ליישב דבריו. והעיקר שטוב להתרגל ללמוד משנה בכל סעודה ויעזור לו לסיים תמיד ששה סדרי משנה.

בספר בשבילי המנהג (ח"ג עמ' רס"א) איתא: כתב המשנ"ב (סי' קפ"א ס"ק כ"ד) שאין להפסיק אף בדברי תורה אחר שנטל מים אחרונים בגמרו הסעודה לפני ברהמ"ז, אולם הב"ח (סי' קפ"ו) מביא בשם הרש"ל שמתיר לדבר בדברי תורה, ואינו נחשב הפסק בין נטילה לברכת המזון, וכן כתב בס' מגיד מישרים (פ' בהר). וכתב הכף החיים (סי' קנ"ז ס"ק י"ז) שרק לבי' התיר המגיד לפסוק, אבל לאחרים אסור להפסיק אף בלימוד תורה.

ומובא בפרי מגדים (סי' קפ"א א"א סק"י) בשם האליה רבה (הובא בכף החיים הנ"ל), שפעם אחת אירע כאב לחכם אחד בכתפו, ואמר לו האריז"ל שהוא משום שהפסיק בלימוד בין מים אחרונים לברהמ"ז, ובגמ' (ברכות מב.) מובא 'תכף לנטילת ידים [מים אחרונים] ברכה' [ברהמ"ז], ו'כתף' הוא אותיות 'תכף'.

ויש נוהגין (מובא בכף איש חי, פ' שלח אות ז') לפני נטילת מים אחרונים להכריז ולומר "מים אחרונים חובה", שזהו לשון הגמ', ובה מכוונים לצאת ידי אמירת דברי תורה על השלחן, כלומר, דע"י שיתרגלו תמיד לומר הכרזה זו, אזי אם ישכחו במשך הסעודה לומר דברי תורה מ"מ יצאו ידי חובה באמירה זו.

ועיין בכף החיים (סי' קנ"ז ס"ק ט"ז) שאף אם מהרהר בדברי תורה - יצא.

נסיים במה שכתב החת"ס בס' תורת משה פ' קרח, דעל הפסוק: "זה קלי ואנוהו" פירש"י: אעשה לו נוח הוא ביהמ"ק, וחז"ל דרשו (שבת קלג: רש"י ד"ה הוי דומה לו) ועשו ממנו נוטריקון "ואנוהו" אני והוא, וכשמתקין שלחנו כמזבח נמצא שביתו הוא בית דירה ונוה מתוקן להקב"ה וגם הוא דר עמו. וז"ש 'קלי' ר"ת "זה השלחן אשר לפני ג", ועי"ז ו"אנוהו" - אעשה לו נוח אני והוא, פי' דירה שאוכל לדור אתו בבית אחד הוא ביתי אשר שלחנו עומד בתוכו.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

PARSHAS TRUMA
© COPYRIGHT 2023
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש

“והיו הכרובים ... ופניהם איש אל אחיו” (כה: כ)

“And the *Keruvim* ... were facing each other ...”

Chazal in Baba Basra (99a) note that in Divrei Hayomim (II:3:13) the posuk says that the *Keruvim* were not facing each other, but rather, they were facing the *Bayis* [the *Kodesh Hakadashim*]. To resolve the apparent contradiction, they answer: One posuk refers to when Bnei Yisroel are fulfilling the Will of Hashem, while the other posuk refers to when they are not doing so.

Hagaon Rav Yitzchok Elchonon Spector, ZTL, explained: “כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום”: When are they considered as fulfilling the Will of Hashem? When “וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו” - each one is facing his brother to see how he is faring and to show concern for him. “כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום” - They are not considered fulfilling Hashem's Will when they are “פְּנֵיהֶם לְבֵית” and each one is interested in his own house and wellbeing, and does not concern himself at all with his neighbor.

“ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד” (כה: ל)

“And you shall place on the table showbread before Me at all times.”

Chazal say that the bread was warm when it was placed on the *Shulchan*, and remained hot throughout the time that it was on the table.

The *Divrei Shaul* notes that many people begin performing a Mitzva with great fervor and zeal, but, as time goes on, their exuberance subsides, until they perform the Mitzva out of routine without any feelings. We must take a lesson from the *Lechem Haponim* which were just as hot at the end of the Mitzva, as they were at the beginning [“כסידורו כך סילוקו”].

“ועורות תחשים” (כה: ה)

“And the hides of *Techoshim*.”

Rashi notes that the *Techoshim* were animals that were created just for that time period for the Mishkan.

In Sefer Yechezkel (16:10) it is written that Bnei Yisroel made shoes with the hides of the *Techoshim*.

The Maharal in Gur Aryeh writes that when Hashem

created the *Techoshim* for the Mishkan, He created a large number of them, and the excess ones were used for shoes.

It is possible that Bnei Yisroel used the excess *Techoshim* specifically to make shoes, to allude to the Mitzva of *Aliya L'Regel* which Bnei Yisroel performed with great dedication. The Gemorah (Chagiga 3a) interprets the words “מה יפו פעמך בנעלים” as: How beautiful are the feet of Yisroel when they ascend to the Beis Hamikdash for the three festivals. Thus, by making the shoes of the same material that was used in the Mishkan, they were drawn to the Mishkan for the *Sholosh Regolim*.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

If one sees someone collecting Tzedaka, he should have in mind that he does not want to give him anything until he actually comes to him. In this way, if the person does not come to him, he has not violated a possible Neder to Tzedaka.

In the Sefer, Derech Sicha (Parshas Re'ei), Hagaon Rav Chaim Kanievsky shlita (zt"l) related that when he was once on a bus, a poor person asked him for Tzedaka, but before he could give it to him the person left the bus and the doors closed behind him. When Rav Chaim asked the Chazon Ish what to do, the Chazon Ish ruled that he should give it to another poor person. Rav Chaim understood from this that *Tzedaka B'leiv* is only binding to the extent that one would be obligated to give Tzedaka, however it is not binding that it must be given to a specific person.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) In which situation does the Shulchan Aruch state that the more that a person is cursed by others, the greater his merit is?
- 2) Where is the Mitzva of building the Beis Hamikdash found in the Torah?
- 3) Will the third Beis Hamikdash be built by man or Hashem?

- 4) Which items in the Mishkan would be considered idols if they were made of any material other than gold?
- 5) Which came first chronologically - the incident of the *Eigel* or the command to make the *Mishkan*?
- 6) Which items in the Mishkan resembled two friends learning Torah?
- 7) What Halacha concerning a *Succa* do we learn from the Aron and the Kapores?
- 8) When did the fulfillment of the Posuk: "אז ירננו כל עצי" (דהי"א טז:יב) take place?
- 9) How many types of gold were used in the Mishkan?
- 10) What was unique about the images of trees that Shlomo made in the Beis Hamikdash?
- 11) Is there a Mitzva to make an Aron for the Beis Hamikdash if there are no *Luchos*?
- 12) Which item that was made by *Ovdei Kochavim* was placed in the *Kodesh Kodoshim* in the Beis Hamikdash?
- 13) Who showed Moshe how to make the Menorah?
- 14) When did Hashem tell Moshe: "ויקחו לי תרומה"?

ANSWERS

- 1) The Shulchan Aruch (Yoreh Deah 257:7) states that a *Gabbai Tzedaka* who faithfully executes his duties need not fear the curses that poor people heap upon him. The more abuse that he receives, the greater is his merit.
- 2) According to the Rambam (Hil. Beis Habechira 1:1), the Mitzva of building a Beis Hamikdash comes from the verse: *V'asu li Mikdash* (Shmos 25:8).
- 3) According to the Rambam (Hil. Beis Habechira 1:1; introduction to Peirush Ha'mishnayos on Zera'im), the third Beis Hamikdash will be built by man. According to Rashi (Succa 41a, Rosh Hashana 30a) and Tosafos (Succa 41a, Shavuos 15b), the third Beis Hamikdash will descend from Heaven.
- 4) If the *Keruvim* [cherubs] would be made of any substance other than gold, they would be considered idols (see Rashi, Shmos 20:20).
- 5) According to Rashi (Shmos 31:18) the incident of the *Eigel* preceded the commandment to erect a *Mishkan*. The Da'as Zekeinim (25:2) and Chizkuni (ibid.) maintain that the Mitzva to erect a *Mishkan* was given

within the forty day period after Matan Torah, and, hence, preceded the incident of the *Eigel*. (Also, note answer #14).

- 6) The *Kruvim* (Ba'al Haturim 25:18).
- 7) The minimum height of a *Succa* is ten Tefachim (Succa 4b).
- 8) When the wood of the trees was used to build the *Mishkan* (Midrash Tanchuma).
- 9) Seven (Shmos Rabba 35:1).
- 10) When trees in the field produced fruit, so did the images of the trees in the Beis Hamikdash (Shmos Rabba 35:1, Midrash Shir Hashirim 3:8).
- 11) No (Minchas Chinuch 95:9).
- 12) The box that the *Plishtim* sent with gifts when they returned the Aron, was placed on the side of the Aron in the Beis Hamikdash (Baba Basra 14a).
- 13) Either Gavriel (Menachos 29a) or Michael (Sifri Zuta, beginning of Beha'alos'cha).
- 14) Either when Bnei Yisroel said: "נעשה ונשמע" (Seder Eliyahu Rabba 7. See Torah Sheleima 25:1, #1) or after the *מעשה העגל* (see Shmos Rabba 33:3). According to the Shelah Hakodosh (*Vayakheil-Pekudei*) in the name of the Zohar (Parshas Pinchas p. 237a-b), Hashem told it to Moshe before the *מעשה העגל*, and Moshe relayed the command to Bnei Yisroel after the *מעשה העגל*.

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתהירו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*